

BERNÁTH AURÉL (1895–1982)

Kopasz hegyek, Pöstyén, 1928. június | *Bald Mountains, Piešťany, June 1928*

Pasztell, papír | Pastel on paper, 72 x 100,5 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: BA

Kezdő ár | Starting price: 3 000 000 Ft / 10 857 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 7 000 000 Ft
Estimate: 14 286 – 20 000 EUR

ÉLETMŰ-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER: 1928/17.

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

■ Bernáth Elvira (Kaposvár, Szigetvár),
majd Bernáth Mária (Budapest) tulajdonában

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

■ Csoporthallás XCIX/a. Budapest, Ernst Múzeum, 1928. szeptember, (kat. 142. *Kopasz hegyek*)
■ Bernáth Aurél festőművész kiállítása, Pécs, Nőegylet, 1928. december 8–20.
(kat. 8. *Kopasz hegyek*, pasztell)

1. *Napóleon-fürdő, 1958*
Fotó: Fortepan

2. *Pöstyén, Vág folyó. Archiv levelezőlap.*
Fotó: Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum

3. *A Napóleon-fürdő előtti park Pöstyénben, 1958*
Fotó: Fortepan

Bernáth Aurél 1926-ban fordult meg először a mai Szlovákia területén fekvő Pöstyénben. Nem sokkal korábban vette feleségül Pártos Alicé-t, a frissen végzett reumatológust, akinek itt kínáltak szakmai előmenetelt is biztosító állást. A házaspár ettől kezdve az év jelentős részét Pöstyénben töltötte. Az intézmény vezetősége a szanatórium épületében külön szobát ajánlott fel Bernáth számára, a nyugodt alkotómunka biztosításához. A következő bő tíz évben a művész számára kiapadhatatlan forrásul szolgált a Pöstyén környéki táj változatossága és szépsége.

A Bernáth-hagyatékából előkerült *Kopasz hegyek* című alkotás is Pöstyénben, 1928 júniusában született. Bernáth ekkor az egész nyarat itt töltötte, és gőzerővel készült addigi legnagyobb budapesti bemutatkozására. A művész hírnevét megalapozó tárlat 1928 szeptemberében nyílt meg a Nagymező utcai Ernst Múzeumban. A képek hatalmas sikere miatt a kiállítóhely, az addigi megszokott gyakorlattól eltérően, Bernáth műveinek kiállítását a következő csoportos bemutató idejére is meghosszabbította. Az Ernst Múzeum történetében

példa nélküli volt, hogy egy művész kollekciója folytatólagosan két, egymást követő csoportos kiállításon is bemutatásra került. Ennek elsőrendű oka a váratlan és kivételes siker volt. Bernáth még ugyanez év decemberében Pécsen is bemutatta kollekcióját, mely tovább erősítette a hazai művészeti életben frissen szerzett hírnevét és ismertségét.

A futótűzként terjedő siker a sajtót is lépésre sarkallta, így az Esti Kurir már 1928 novemberében interjút készített a festővel, melyben a következők olvashatók: „Az Ernst

Múzeum idej kiállításain olyan magyar festő neve tűnt fel, akiről eddig nemigen hallott a közönség: Bernáth Aurél. Annál meglepőbb volt, hogy – a kritika és a művelt publikum szinte egybehangzó nézete szerint – Bernáth Aurél nemcsak eredeti és izmos tehetség, de teljesen kiforrott művész is. A tárlatokra járó magyar közönségnek nem volt módjában végignéznie ennek a festőnek a fejlődését a fiatalkori próbálkozásoktól a mostani érettségig, ami még frappánsabbá, még szuggesztívebbé tette művészetének hatását” – [majd a művész ugyanitt így vallott elmúlt két évének művé-

szí törekvéseiről]: „...megváltozott a fölfogásom. A dolgok nagy összességének megfestése helyett, egyes témáknak, a világ egyes részleteinek kifejezésére törekszem. Megszűkítettem a képek tárgykörét, ami a közvetlen indulatok megnyilvánulását sokkal inkább lehetővé teszi, mint a nagyon is tág horizontú absztrakciót. Én mostani képeimben arra törekszem, hogy ezeken a szűk horizontokon belül, ezek ellenére és ezek által nyissam meg a látásnak ugyanolyan tág perspektíváját, mint a nagy absztrakciókat ábrázoló képek. Az egyes tárgyakat, az egyes tájakat akarom annyira mélyen megfog-

ni, – ezeknek akarom leglényegesebb motívumait úgy kiragadni, – hogy túlőjenek, túlmutassanak önmagukon.”

S hogy ez mennyire sikeres programnak bizonyult, mi sem bizonyítja fényesebben, mint Bernáth művészetének lassan száz éve történelmi sikere. Többek között a most előbukkant *Kopasz hegyek*kel egyidőben született a budapesti Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében lévő, *Reggel* címet viselő Bernáth-főmű is, mely sarkalatos darabja az intézmény állandó kiállításának.

RUM ATTILA